

17 ΟΚΤ. 2009

Μετεκλογικά παρατράγουδα

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Η πολύ «πλατιά δημοκρατία» πάμπολλες φορές οδηγεί σε μη δημοκρατία. Σε μη δημοκρατία οδηγούν πολύ συχνά και οι ιδεολογίες. Είναι δύο από τα αίτια των τριών από τους τέσσερεις διεκδικητές της ηγεσίας της Νέας Δημοκρατίας. Μάλιστα πολύ πιο εύκολη αντιδημοκρατική εξέλιξη, όταν αυτά ανακινούνται μέσα σε ατμόσφαιρα πλήρους περιφρονησεως του θεμελιώδους συστατικού κάθε ομαδικής οργανώσεως· κάθε μικρής ή μεγάλης κοινότητας· είτε λέγεται κράτος, είτε κοινωνία, είτε πολιτικό κόμμα, εργατική ένωση ή εταιρεία. Αναφέρομαι σε αυτό που ονομάζουμε καταστατικό, καταστατικό χάρτη, σύνταγμα. Αυτό που οι Έγγλεζοι λένε charter· από της στενής ομάδας ή κοινότητας (μιάς εταιρείας π.χ.) έως της οικουμενικής οργανώσεως των Ήνωμένων Έθνων (The Charter of the United Nations).

Προβάλλουν (οι τρεις) τό αίτημα ή ανάδειξη του νέου προέδρου να γίνει διά γενικής ψηφοφορίας των μελών του κόμματος. Κατ' απομίμηση του ΠΑΣΟΚ· που επιχειρήθηκε για να συγκαλύψει την αντικαταστατική μεταβίβαση της ηγεσίας διά του δαχτυλιδιού προς τον φορέα του ονόματος του ίδρυτή. Για να νομιμοποιηθεί η αντιδημοκρατική διαδικασία. Τώρα στη Νέα Δημοκρατία τί επιχειρείται; Γιατί; Η περιφρόνηση προδιαγεγραμμένων δημοκρατικών διαδικασιών αποτελεί την άπαρχή απρόβλεπτων εξελίξεων. Αν αγνοείς, επειδή δεν σε έξυπηρετούν, τις προβλέψεις του καταστατικού του κόμματος, δεν παρέχεις καμμία έγγυηση ότι θα σεβαστείς τις συνταγματικές και νομοθετημένες διατάξεις, αν καταφέρεις να άνεβεις σε επίπεδο, στο οποίο οι ενέργειές σου μπορεί να διασταυρωθούν με τέτοιες διατάξεις. Η Νέα Δημοκρατία άδικει κατάφωρα και έγκληματικά την ίδια της την υπόσταση, αν αγνοήσει, αν παραβιάσει τις διατάξεις του καταστατικού της κατά την επικείμενη ανάδειξη νέας ηγεσίας της.

Από άλλη σκοπιά: η «πλατιά δημοκρατία». Να αποφασίσουν όλοι: τά μέλη, ή βάση· ακόμα και οι φίλοι. Συνήθως επικαλούνται αυτήν την «πλατιά δημοκρατία» οι έχθροι της δημοκρατίας· τά κομμουνιστικά και φασιστικά καθεστώτα. Σε δημοψηφίσματα έσπρηξαν τή νομιμοποίησή τους· στην πιο πλατιά συμμετοχή. Γενικώς, ή όσο γίνεται εύρύτερη συμμετοχή στη λήψη μιάς αποφάσεως δεν αποτελεί έγγυηση πώς ή απόφαση που θα ληφθεί είναι ή σωστή· ή έξυπνη· τούσα με τον καλύτερο τρόπο τον επιδιωκόμενο με την απόφαση σκοπό. Παρεμβάλλονται πολλοί αστάθμητοι παράγοντες. Στη συγκεκριμένη περίπτωσή μας, ασφαλώς τό εύρύ κοινό της βάσεως είναι πολύ λιγότερο από ένα εκλεκτορικό σώμα ένήμερο για τις ικανότητες και τά προσόντα των υποψηφίων· τό βιογραφικό τους (είναι της μόδας)· τά επιτεύγματά τους· τά παραπτώματά τους· τήν προσφορά τους προς τήν παράταξη· τήν επίδειχθείσα κατά τό παρελθόν νομιμοφροσύνη ή μη προς τό κόμμα· τήν ένδεχόμενη βλάβη που έπροξένησαν γενικώς ή στην παράταξη. Θα τους κρίνουν με κριτήρια μιά τηλεοπτική τους εικόνα και μιά κάποια συνειδητή ή μη προκατάληψη.

Πολλά είπαν πολλοί και για ιδεολογικές θέσεις. Συνήθως επικαλούνται τό επιχείρημα οι τοποθετημένοι στα άκρα του πολιτικού στοχασμού. Λέει ο Bernard Crick (1929-2008), διακεκριμένος Άγγλος πολιτικός επιστήμονας, σύμβουλος κατά καιρούς του Έργατικού Κόμματος: «... και ιδεολογικοί διαλογισμοί είναι σαφής και εύθελια άμφισβήτησης της πολιτικής σκέψεως» (In Defence of Politics, Penguin Books, σελ. 34). Και ένας άλλος πολύ γνωστός πολιτικός επιστήμονας και καθηγητής, Γάλλος αυτός, ο Jean Blondel (1929-): «Πολλοί έχουν τό αίσθημα πώς ύποφέρουμε από «πολλή ιδεολογία» [...] Οι ιδεολογίες είναι πράγματι έξ ίσου άσαφείς και κατά συνέπεια άχρηστες για τόν σκοπό λεπτομερών πολιτικών σχεδιασμών» (Political Parties, Wildwood House London, σελ. 109). Τά ίδια, κατ' έμέ, ισχύουν και προκειμένου περί όραμάτων. Η ούσία, ό τελικός σκοπός της πολιτικής είναι ή ευζωία των πολιτών· μέ δύο λέξεις πρόγραμμα και δράση. «Τέλος μέν ούν πόλεως τό εύ ζην...» (Αριστοτέλους Πολιτικά).

Αυτά για τήν άντιπολίτευση. Θα ήταν παράλειψη να μή λεχθούν λίγα λόγια και για τήν κυβέρνηση. Θα χρησιμοποιήσω ως άφετηρία μιά πολύ προσφυή διατύπωση του διευθυντή της «Καθημερινής» Αλέξη Παπαχελά: «Όταν θα τελειώσει ή επικοινωνιακή καταιγίδα της νέας κυβέρνησης...» (14 Οκτωβρίου). Καταιγίδα, κυριολεκτικά. Τήν έπομένη της όρκωμοσίας, πρωί-πρωί, στο κρατικό κανάλι κυρία ύπουργός να πληροφορεί τό κοινό... (είχε ένήμερωθεί κατά τό διάστημα της νύχτας). Τήν ίδια ώρα δύο κυρίες ύφυπουργοί μαζί σε ιδιωτικό κανάλι. Γενικά υπερτροφική παρουσία μελών της κυβερνήσεως στο γυαλί.

Αυτός όμως που διέπρεψε είναι ο πρωθυπουργός. Στην Ήλεια τήν Κυριακή με πέντε πρωτοκλασάτους ύπουργούς, Συνοδευόμενος και από τόν «άναμορφωτή της Βαρκελώνης», τόν ονομαστόν Ισπανό αρχιτέκτονα Χοσέπ Άντόν Άθεμπίγιο ή Άσεμπίγιο. Λόγια, λόγια, λόγια. Πράσινη ανάπτυξη. Έξαγγέλλεται για χιλιοστή φορά. Καλή τηλεοπτική εικόνα. Όπως τηλεοπτική εικόνα ήταν και τό πρώτο ύπουργικό συμβούλιο. Αλήθεια, ύπουργικά συμβούλια με σχοινοτενείς όμιλίες του πρωθυπουργού και βουβαμάρα των υπολοίπων, τηλεμεταδιδόμενα, μόνο στην Ψωροκώσταινα συμβαίνουν. Έφεύρεση του Παπανδρέου πατρός. Πρόσφατο εύρημα τό μάθημα από τόν συνήγορο του πολίτη. Pour epater les bourgeois. Οι ύπουργοί, όσα τους είπε ο συνήγορος, τά έγνώριζαν· τά γνωρίζουν· αν ζούν στην Ελλάδα.

Τη Δευτέρα ή επίσκεψη των όλυμπιακών έγκαταστάσεων συνοδεία ύπουργών πεινήρη· ένας ή δύο. Παρών όμως ο Άθεμπίγιο ή Άσεμπίγιο. Είχε τήν ειλικρίνεια να πεί (ύπαινικτικά βέβαια) σε δήλωσή του στην τηλεόραση πώς για φιγούρα βρίσκεται στην Ελλάδα. Ο πρωθυπουργός όμως πολύ σοβαρός. Σηκωμένα τά μανίκια· σκληρή δουλειά (να σε κυνηγάνε οι κάμερες). Αίματα όμως δεν είδαμε. Προφανώς δεν έμάτωσαν ακόμα· στην κυβέρνηση. Μας τό έχουν υποσχεθεί να ματώσουν, έννοά.

Πάνω από δέκα χιλιάδες οι υποψήφιοι γενικοί και ειδικοί γραμματείς. Διαβεβαιώνουν από τήν κυβέρνηση πώς ή επιλογή θα γίνει με αντικειμενικά κριτήρια. Αν ο έχων τά καλύτερα προσόντα έχει και νεοφιλελεύθερες ή μαρξιστικές ιδέες; Θα προσληφθεί και θα συμμετέχει στην χάραξη και έκτέλεση της πολιτικής της σοσιαλιστικής μας κυβερνήσεως; Νομίζω πώς μάς δουλεύουν.

Στό μεταξύ, στο λιμάνι του Πειραιά παίζεται τό σκληρό παιχνίδι της πραγματικότητας· με πολύ σοβαρές άπειλούμενες συνέπειες. Για τά μήντιά μας δεν ήταν είδηση. Λέξη τήν περασμένη Τετάρτη στην έφημερίδα με τή μεγαλύτερη πανελλήνια κυκλοφορία. Όλοσέλιδο πρώτο θέμα της «Μέ 1600 κυβικά ο πρωθυπουργός» («Τά Νέα», 14 Οκτωβρίου). Άβλεψία μου. Είδα άργότερα· υπήρχαν σαράντα λέξεις: «Κύριε Νεόκοπε, εύτυχώς που ο Θ. Πάγκαλος είναι αντιπρόεδρος της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Βάζοντας τις φωνές στη Λ. Κατσέλη για ό,τι προανήγγειλε τό ΠΑΣΟΚ και δεν μπορεί να τό κάνει, δικαιολογεί τό ΠΑΣΟΚ που θα κάνει ό,τι δεν προανήγγειλε. Με τιμή Γιώργος Βέλτσος». Ζηλεύω τή σκέψη και τή διατύπωση. Τώρα που τό θέμα παίρνει έκτεταμένους κοινωνικές και διεθνείς διαστάσεις δύσκολα κρύβεται.